

IN DIT NUMMER

23. Voorwoord.	Leen Coene
24. Activiteitenkalender.	Redaktie
25. Telecommunicatie.	Etienne Pitteljon
29. Geschiedenis van een stalen motortrailer.	Daniel Verleene
32. Windmolenpark Thornton.	Deme nv
37. Hotel Oscar.	Annie Storme
41. Onze-Lieve-Vrouw-Koningin.	Marcel Leeuwerck

STEUNENDE LEDEN

Danneel Guido	Romano Silvio
Van Audekerke Paula	Vigne André
Wouters Julius	Perdaens André
Versluys Willy	

PETIT NICE

Restaurant
Albert 1 Promenade 62b
8400 Oostende
Tel; 059/ 80.39.28
Fax; 059/ 80.96.44
Email; info@petitnice.be

Kom genieten van de ondergaande zon op het mooiste en meest zonnige plekje van de zeedijk “ petit nice ”.

Een overheerlijke lunch met marktverse produkten of een diner bij kaarslicht, pure culinaire verwennerij.

Meesterkok Jacques Ghaye voert je mee op de golven van hoogstaand culinair genot met zijn menu van kreeft.

Diederik en Sabine heten u welkom in hun restaurant met vernieuwd kader en laten u graag mee genieten van hun grote passie.

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
20ste jaargang
Nr 2 – april-mei-juni 2008 .

Colofon

Eindredactie en correspondentie
Leen Coene, Rietstraat 33
8400 Oostende
gidsenkringoostende@i-com.be

Redactieleden:
Annie Storme, Etienne Pitteljon
Marcel Leeuwerck, Piet Daman,
Jeannine Laplasse.

Verantwoordelijke uitgever:
Etienne Pitteljon
Leopoldlaan 179
8430 Middelkerke

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.
Overname mag mits bronvermelding.

Vormgeving: E. Pitteljon
Voorzitter: Leen Coene

Dispatching:
Tel/Fax; 059 / 807.381
e-mail: lange_nel@hotmail.com

Rekeningnummer: Gidsenkring
Lange Nelle vzw
380-0049184-76

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 25€
Steunend lid: vanaf 25€

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

Voorwoord

Beste lezer,

Weer is mij het genoeg een woordje te verzorgen voor dit nieuwe exemplaar van het gidsenblad van de Gidsenkring Lange Nelle.

Mag ik U even bezoeken, zo tijdens Uw al dan niet drukke bezigheden, met een vraag: beantwoordt dit blad aan Uw verwachtingen? Of is dit voor U het zoveelste tijdschrift, betalend of niet, dat in Uw brievenbus belandt? Is het voor U een verplichting om dit blad in huis te halen...?

En bekijkt U dit dan ook eens binnenin? Of blijft het alleen bij een oppervlakkig geblader ...of probeert U echt eens in te gaan op de gedrevenheden van elke schrijver die zich de moeite nam om even bij U aan te komen met iets wat hem of haar speciaal bezig houdt en boeit, als een podium zowaar van zijn of haar interesse in een facet van deze wereld en dit leven.

Laat het U onverschillig, of neemt U kennis van de onderwerpen?

Of vindt U het toch belangrijk dat er hele bladzijden "gevuld" worden met degelijk materiaal?

Mag ik eventjes beklemtonen: ook Uw kennis en ervaring telt!

We zijn graag een instrument om de roerselen van Uw intellect te mogen verwelkomen,

*Leen Coene
Voorzitter*

ACTIVITEITENKALENDER

Wegens het beperkt aantal plaatsen in het Spaans huisje is het, voor de activiteiten die er plaats vinden, aangeraden uw aanwezigheid te bevestigen op het nummer 0497 / 459.483

Zaterdag 17 mei 14u00: Bezoek aan bouwwerf windmolens op Vuurtorenwijk
- Afspraak aan Tramhalte Duin en Zee (lijn Oostende-Knokke)

Zondag 1 juni: Bezoek aan Malo les Bains (Frankrijk) met gids Pierre Vanhecke.
VOLZET

Zondag 6 juli om 10u30: Stads kernwandeling
- Afspraak aan Spaans huisje, Christinastraat, 67 Oostende

Woensdag 16 juli om 09u00: Vismijnwandeling
- Afspraak aan Tramhalte " Weg naar Vismijn" (lijn Oostende-Knokke)

Maandag 21 juli om 19u00: Leopold 2 wandeling
- Afspraak aan Leopold 2 monument, Zeedijk Oostende

Zondag 27 juli om 10u00: Oosteroever heeft wind(molens) in de zeilen.
- Afspraak aan Tramhalte " Duin en Zee" (lijn Oostende-Knokke)

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE
Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.
Ook op zaterdag. Zondag gesloten

BIO **SHOP**

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Green Sleep.

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.
Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)
Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

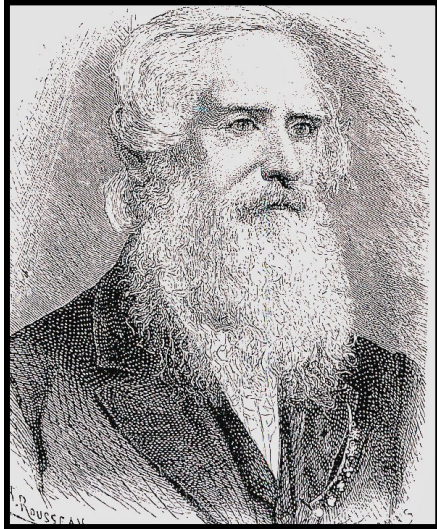
150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

TELECOMMUNICATIE VAN TAMTAM NAAR.....(2)

Etienne Pitteljon

Morse Samuel (Boston 1791-New York 1872) was van beroep portretschilder.

Aanzien verwierf hij toen hij in 1832 door de toenmalige Amerikaanse president James Monroe werd aangesteld tot professor schilder- en beeldhouwkunst aan de University of the City of New-York.

Het idee om een telegraaf te ontwikkelen zou volgens zijn eigen nota's bij hem zijn opgedaagd tijdens één van zijn reizen naar Europa.

In de winter van 1835/1836 begon hij aan de uitwerking van zijn idee.

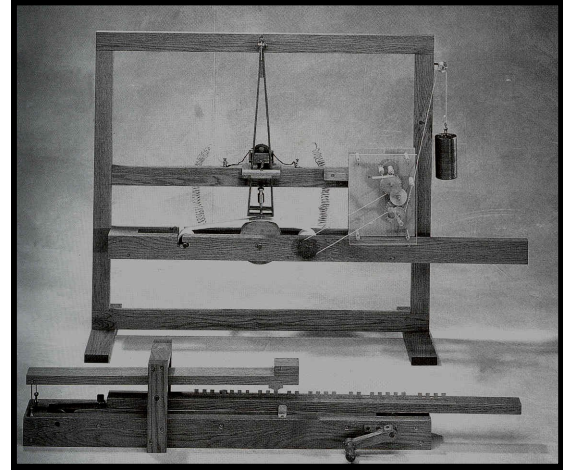
Zijn basisprincipes berustten op het openen en sluiten van een elektrische kring als zender, een electromagneet als ontvanger om het elektrische signaal om te zetten naar een beweging, en een code om deze beweging te vertalen naar letters en cijfers.

Na jaren van experimenteren kwam hij tot het gebruik van een ingewikkeld soort cijferzetter om signalen op te wekken en een ontvangstapparaat dat de verzonden signalen afdruckte.

Eerst werden er alleen cijfers gezonden. Om de boodschap te ontcijferen moest de ontvanger in een codeboek de genummerde woorden opzoeken.

Dit toestel zag er zo uit: onderaan het zendtoestel en bovenaan de ontvanger.

Het bericht werd gezet in een soort letter die de morsecode voorstelde en werd ge-

plaatst in een stokje dat de "portrule" heette.

Een telegrafist draaide aan een slinger (rechts onder) om de portrule langs een electrisch contact te trekken dat het bericht verzond.

Het sluiten van het contact deed een stroom gaan in het ontvangapparaat door de electromagneet. Het vloeien van een stroom deed een pen zakken die de verzonden punten en strepen op een bewegende papieren band schreef die via een katrol door een gewicht werd voortgetrokken.

Nadien gebruikte Morse codes met strepen en punten om een tekst, letter voor letter, te versturen.

Daaruit ontstond de beroemde morsecode. Samuel Morse is bij de aanmaak zeer doordacht te werk gegaan door aan de meest gebruikte letters korte codes toe te kennen en lange codes aan de minder voorkomende letters.

Al spoedig ontdekten Morse en zijn mede-

MORSECODE	Letters	Cijfers	Leestekens
a ---	i ..	r	1 -----
b	j -----	s ...	2 -----
c -----	k -----	t ---	3 -----
d	l	u ..	4 -----
e .	m -----	v	5 -----
f	n ..	w -----	6 -----
g	o -----	x -----	7 -----
h	p -----	y -----	8 -----
	q -----	z -----	9 -----
		o -----	0 -----

werkers dat de punten en strepen makkelijker en sneller konden verzonden worden door te drukken op een eenvoudige seinsleutel.

In 1850 ontdekte een medewerker van Morse nl, Alfred Lewis Vail dat morsetekens ook gemakkelijk op een akoustische wijze konden worden herkend.

Dat was een vereenvoudiging van het instrument omdat op die manier de tekens niet langer op papier hoefden te worden afgedrukt.

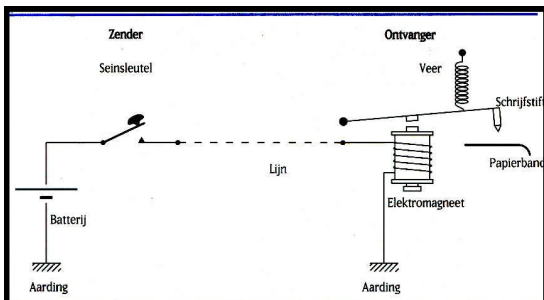
De Amerikaanse nazaten van Vail beweren nu nog altijd dat niet Morse maar Vail de nu zogenoemde morsecode heeft uitgedacht.

Hier zien we het principe van een verbinding

De zender bestaat uit een seinsleutel die de batterij in het circuit kan schakelen. De ontvanger is in essentie een electromagneet die het schrijfsysteem aanspreekt.

Het circuit wordt gevormd door een enkele draad, de aarde fungeert als 2de draad.

Duwt men de seinsleutel in dan wordt het circuit gesloten en stuurt de batterij derhal-

ve stroom doorheen het ontvangstapparaat. Deze trekt de schrijfstift aan die anders door de veer in de nulpositie wordt gehouden. De papierband wordt aangedreven door een veermechanisme.

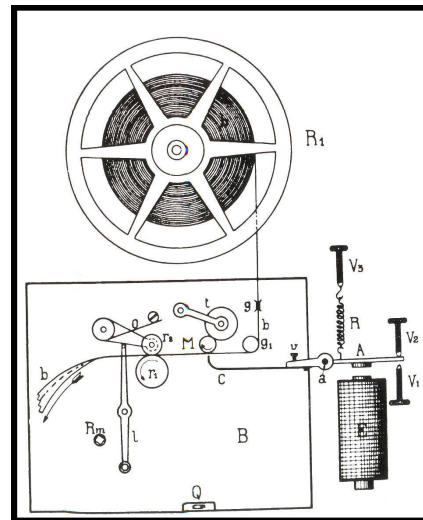
Naargelang men de seinsleutel kort of lang indruwt worden aldus punten of strepen afgedrukt op de papierband.

Werking van de morsetelegraaf.

Als de electromagneet "E" wordt bekrachtigd wordt door de ontvangen morsesignalen, zal "A" aangetrokken worden. Daardoor gaat de metalen lip "C" omhoog wegens het scharnierend punt "A", drukt aldus de papierband "b" tegen het schijfje "M" dat door "t" met inkt wordt bevochtigd.

Op het ritme van de zendsleutel worden aldus korte (punt) of lange strepen op de pa-

pierband afgedrukt.

In de behuizing zit een opwindbare veermotor met zijn radarwerk en een centrifugale regelaar om de snelheid constant te houden. Het radarwerk laat het inkschijfje "M" draaien evenals "r1" die de papierband vooruittrekt mbv de aanspanner "r2".

Deze aanspanner kan men vrijmaken om papier in te leggen of weg te nemen dmv hefboom "l".

"Q" is de aan-uitschakelaar. In de meeste gevallen blokkeert hij in de uit-stand een onderdeel van de centrifugale snelheidsregelaar.

De speciale olie-achtige inkt wordt naargelang de noodzaak met een borsteltje aangebracht op het rolletje "t". Dit is een viltrolletje dat de inkt goed absorbeert.

In 1844 kwam in de USA een proefproject klaar van 64 km tussen Washington en Baltimore. Op 24 mei 1844 vond de historische transmissie plaats. Op die dag waren roem en succes voor Samuel Morse verzekerd.

Niet iedereen was zo enthousiast met deze ontwikkeling. In 1849 vernielden boeren de telegraaflijnen omdat ze ervan overtuigd waren dat de draden de electriciteit uit de lucht haalden zodat het niet meer zou regenen en hun oogsten zouden verdorren op de velden.

In 1847 bracht een medewerker van Morse, Robinson het systeem over naar Europa. In Engeland en Frankrijk bestond er geen belangstelling. In Duitsland waren de spoorwegen dat wel en dat land werd aldus het eerste Europese land waar de morsetelegraaf werd gebruikt.

België nam in 1853 morsetoestellen in gebruik.

In 1879 bestond wereldwijd 95% van de toestellen uit het morsetype.

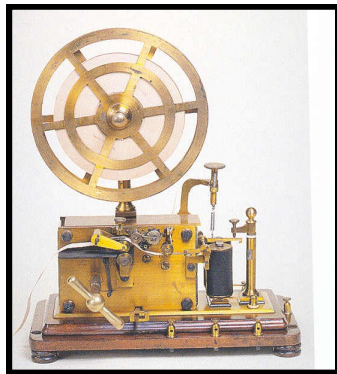
De gemiddelde snelheid van een klassiek morsetoestel was 25 woorden per minuut (uitzonderlijk ging men tot 35)

Morsesleutel:

De seinsleutel is niet zo simpel als men op het eerste zicht zou denken.

Ten bewijze: in Amerika alleen zijn er meer dan 300 octrooien op genomen, militaire niet inbegrepen.

Zoals reeds beschreven had het eerste morsetoestel geen seinsleutel maar was het een hele constructie waarbij op een met de hand aangedreven band (portrulle) plaatjes wer-

den geplaatst met evenveel uitstekende tanden als het cijfer dat men wou oversturen.

Dat was in 1837.

Bij de eerste lancering van een sleutel in 1844 was er een gewone aan-uit schakelaar waaraan Morse en zijn medewerker Vail de naam " de correspondent " gaven.

Ondertussen had men in Europa al de naaldtelegraaf waarbij de code werd gevormd door het draaien van een kruk (te vergelijken met een deurklink).

De primitieve " correspondent " werd vrij vlug vervangen door de " lever correspondent ".

In 1848 verscheen voor het eerst de " camelback " sleutel. De hefboom had de typische kameelvultvorm.

Door de opkomst van de telegraaf kon men over de hele wereld berichten naar elkaar sturen.

De telegraaf werd meer en meer populair zodat het nodig was om de lijnen beter en efficiënter te gebruiken.

De eerste stap was de lijnen voor meerdere signalen en terzelfdertijd signalen in beide richtingen te versturen.

Dit werd verwezenlijkt door de Oostenrijker Wilhelm Gintl die een 2-weg verbinding realiseerde door gebruik te maken van 2 batterijen.

De Duitse ing. Frischen, werkzaam bij Siemens, verbeterde het systeem in 1855 met slechts 1 batterij.

Bronnen:

- Telegrafie, een verhaal in rechte lijn. (F.VandenBerghe)
- Telecommunicatie: Uitgeverij Corona
- Van Gebarentaal tot Satelliet: (de Lantarn)
- Media en Communicatie: The House of books.

SCHOONMAAKBEDRIJF nv
ULTRA CLEAN
opgekuist staat netjes

Dagelijks en periodiek schoonmaak van residenties, winkels, magazijnen, kantoren en andere panden.

Opfrissen en/of jaarlijkse grote schoonmaak van huizen, appartementen en de 2de particuliere bedrijven.

Opkuis van nieuwbouw of na verbouwing.

Industrieel reinigen van tapijten.

Opkuis na brand.

Meer dan 15 jaar ervaring

Corneel Heymanstraat 3 - 8400 Oostende - Industriezone 2

Tel 059 80 82 45

Fax 059 80 22 83

www.ultraclean.be

e-mail: info@ultraclean.be

GESCHIEDENIS VAN EEN STALEN MOTORTRAILER O.217 ANDRE-MARCEL (2)

Daniel Verleene

Op 27 mei 1940 werd in de haven van La Rochelle aangemeerd. Daar moesten behalve de bemanning, alle personen, dus ook vrouwen en kinderen, ontschepen. Maar dit bevel werd door de reders afgeweerd. Onmiddellijk daarop werd de kade afgezet door Franse schildwachten. In de namiddag werd toelating verkregen om wat voedsel te kopen door 2 bemanningsleden van elk schip, begeleid door een Franse schildwacht. 's Avonds moest de haven van La Rochelle verlaten worden en moest men terug op de rede voor anker liggen. Het werd echt een spel van kat en muis. Na 3 dagen, dus op 30 mei 1940, werden de vrouwen en kinderen ontscheept in de haven van La Pallice (handelshaven van La Rochelle) en dan ging men terug voor anker. Uiteindelijk mochten de Belgische vissersschepen de volgende morgen in de haven van La Rochelle aanmeren. Ondertussen werden de vrouwen en kinderen overgebracht naar het dorpje Marsilly zo'n 10 km ten noorden van La Rochelle. Daar kregen ze onderkomen bij het gezin van Gustave Robereau die dan later na de oorlog mijn grootvader zou worden.

Na 2 weken onderhandelen met de Franse overheid werd uiteindelijk toelating verkregen om opnieuw te vissen in de Golf van Biskaje. Maar wegens de onbekende visserijgronden, de zachte bodem en het daarvoor niet aangepast vistuig werd dit een volledig fiasco na een zeereis van 4 dagen. Ondertussen kwamen nog andere Belgische vissersschepen in La Rochelle aan, in totaal waren er 18 schepen:

- 1) 0.122 "Marie-Frans" van Louis Viaene
- 2) 0.128 "Reine des Anges" van Felix Verleene
- 3) 0.163 "Christ Mahiman" van Oost. Rederij
- 4) 0.168 "Joseph-Marcel" van Zonnekeyn P-Maes F
- 5) 0.192 "H.B.L. "van Nyville R.
- 6) 0.217 "André-Marcel" van Karel Verleene
- 7) 0.227 "Cor Jesu" van Christiaens A.

8) 0.245 "Evolution" van Verhaeghe - Vandamme

9) 0.250 "Marie-Elisa" van J.Viaene

10) 0.263 "Elisa" van J.Viaene

11) 0.300 "Jonge Frans" van Huysseune Frans

12) 0.306 "Frans-Suzanne" van Huysseune Frans

13) 0.3 17 "Maurice-Roger" van Viaene L.

14) 0.345 "Irena-Raphaël" van Ghys & Zonnekein

15) N. 60 II Coffie II van Rigaux Alfons

16) N.62 "Hoop op toekomst" van Desaever H & N

17) H. 81 "Madeleine-Kamiel" van Beernaert Anselm.

18)?

Op 25 juni 1940 gaf het Franse leger zich over en weldra werd ook La Rochelle bezet door de Duitsers en dit gedurende bijna 5 jaar. Naast het gezin Verleene zijn de volgende families eveneens gedurende gans de oorlog in La Rochelle of omgeving gebleven:

Viaene Jacques met vrouw, schoonmoeder, schoonzuster en neef (Marsilly).

Vileyn Urbain met vrouw en dochter (Marsilly).

Verleene Felix met vrouw (Marsilly).

Verhaeghe Frans en familie (La Rochelle).

Desaever Henri en familie (omgeving van La Rochelle).

Desaever Nestor en familie (omgeving van La Rochelle).

Christiaen Kamiel (La Rochelle) huwde er in 1941 met de Française Guidodo

Madeleine en kreeg 2 dochters .

Op 20 juli 1940 werden de 0.217 – 0.250 - 0.163 - 0.300 en de 0.306 in beslag genomen om dienst te doen als kustwachter en mijnneviger in het 40°smaldeel "Minensuch" onder het nr.4.

In La Pallice werden de schepen grondig aangepast. De masten en galgen werden weggenomen, de kombuis verlengd voor radiokamer, het visruim voor logies voor 16 man, onder de bak werden eveneens 4 slaapkooien voorzien met daarbij nog een werkplaats. Bovenop de winch werden 4

grote reddingsvloten geplaatst, er was eveneens boven op de brug een supplementaire open brug en de achtersteven werd ontplooid voor het slepen van de mijnen. De bemanning bestond uit 27 man nl. de commandant, de kok en de motorist die koopvaardijlieden waren en 24 soldaatmatrozen. De commandant van de 0.217 was een oud taxichauffeur uit Berlijn. De kleine leefruimte op de 0.217 was voorzien voor 7 man terwijl opeens gedurende gans de oorlog voor 27 man slaapplaatsen moesten gevonden worden: 4 vooraan onder de bak, 16 in het visruim, 6 in het logies en de commandant in de brug. Het schip was tevens uitgerust met 1 kanon op de bak vooraan, 1 afweergeschut boven het visruim, 1 kanon op het kombuis, 2x1 machinegeweer aan beide zijden van de winch, 1 machinegeweer op de bovenbrug en 2x3 diepzeebommen op de achtersteven. Ook waren binnenboord 4 kabels voorzien rondom het schip om magnetische mijnen te doen ontploffen. Na het aanpassen van het vistuig werd de visvangst verder bedreven op de resterende houten vaartuigen, nl: 0.317 - 0.128 - 0.263 - 0.245 - 0.168 - N.60 en N.62. De visserij werd bedreven vanaf de monding van de Gironde (Bordeaux) tot het eiland Belle Ile. Daar de 0.217 aangeslagen werd door de bezetter waren mijn grootvader en zijn 2 oudste zonen verplicht op andere Belgische vaartuigen in te schepen. Mijn grootvader en oom vaarden op de 0.317 als respectievelijk matroos en scheepsjongen terwijl mijn vader op de 0.263 als matroos de kost kon verdienen. De bemanning bestond hoofdzakelijk uit Belgen en 1 à 2 Fransen. Wegens brandstofgebrek kon er echter niet regelmatig uitgevaren worden. Na een jaar werden de 0.317 en de 0.263 eveneens door de Duitse bezetters opgevorderd. De 0.317 fungeerde als een soort versperringsbewaker. Het was nl. zo dat de Duitsers een versperring lieten bouwen tussen de 2 eilanden Ré en Oléron, gelegen op enkele mijlen vóór de haven van La Rochelle. 's Avonds moest de 0.317 de versperring volledig afsluiten en 's morgens terug openen. 's Nachts mochten de vissersvaartuigen tot minimum 10 km van de kust varen op gevaar beschoten te worden door Duitse batterijen. Ondertussen werd er in La Pallice een basis voor onderzeeërs gebouwd die beschutting bood aan vooral Italiaanse

duikboten. Op 15 december 1941 kwam de 0.168 in een mijnenveld terecht en verging met man en muis. Vier Belgen en twee Fransen verloren er het leven.

Reeds in diezelfde maand ondergingen 2 andere schepen hetzelfde lot: op de ene verloor de voltallige bemanning (8 man) het leven en op de andere konden 2 van de 8 mensen gered worden. In 1942 werden de N.60 en de 0.128 opgevorderd om te vissen voor de bezetters tot in november 1942. De 0.245 die al geruime tijd met motordefect te kampen had kon terug zee kiezen in juni - juli 1943 voor 3 reizen. Ondertussen werd de 0.217 regelmatig opgemerkt langs de Franse zuidwestkust door onze Belgische vissers, voor mijn grootvader een zekere geruststelling.

Het gezin Verleene kreeg van thuisgebleven familie bericht dat er aan onze Belgische kust veel haring te vangen was en dat iedere ervaren visser zeker welkom was. Hier in Frankrijk was er zeer weinig te verdienen en daarom besloot mijn grootvader om nu zonder de 0.217 naar België terug te keren. Zo kwam het gezin op 13 augustus na een 24 uur durende treinreis terug in De Panne aan. Drie gezinnen deden gezamenlijk de terugreis: de familie August Vileyn en 2 dochters, de familie Prosper Zonnekein en 4 dochters en de familie Karel Verleene met 3 zonen en 1 in La Rochelle geboren dochter (29-05-1941).

Gezien er een grote kans was opgeëist te worden om in Duitsland te moeten werken werd mijn vader dadelijk aangemonsterd op de N. 86 "De Hoop" van rederij Rafaël Nyville. Nyville R. was ook naar La Rochelle gevlucht maar na een paar maanden terug naar België gekeerd. Mijn grootvader kreeg in het begin van 1944 het bevel over de N.57 van dezelfde rederij die ook nog de N.53 - N.45 - N.144 bezat.

Dan was het 10 juni 1944, de dag van de landing. Daarop mochten de vissersschepen niet meer uitvaren maar werden in de rivieren gelegd. Op 10 september werd Oostende door de Canadezen bevrijd. Na de nodige herstellingen aan de woning in de St.Pietersstraat 7 keerde de familie Karel Verleene in de maand oktober terug naar Oostende. Mijn vader ging dan aan de dokken of in het station werken als lossier van Engelse schepen. In januari 1945 werd hij terug aangemonsterd op de 0.118 van J. Denye met Pieter Lebluy als schipper.

Tot in mei 1945 deden ze aan dagvisvangst op ijle haring. Daarna keerde mijn vader terug naar school waar hij het brevet van schipper 2de klas met de grootste onderscheiding behaalde. Ondertussen nam mijn grootvader de taak van mijn vader op de 0.118 over tot in juni hij het fantastische nieuws vernam dat de 0.217 teruggevonden werd in de haven van St.Nazaire (aan de westkust van Frankrijk). Dit nieuws werd meegedeeld door Jacques Viaene die in Marsilly was achtergebleven. Na de oorlog had hij per fiets alle havens vanaf Bordeaux tot in St.Nazaire opgezocht in de hoop zijn schepen terug te vinden, nl. de 0.250 en de 0.263. De 0.250 was gezonken buiten de haven van Les Sables d'Olonnes en werd gelicht door Jacques Viaene en schoonbroer Urbain Vileyn samen met 6 Duitse krijgsgevangenen. In St.Nazaire lagen ook naast de 0.217 de 0.300 - 0.326 en de 0.192. Deze schepen werden door de Fransen in beslag genomen als oorlogsbuit. De 0.217 was daags vóór het einde van de oorlog in St.Nazaire binnengevaren en kon daardoor door de Duitsers niet meer tot zinken gebracht worden. De 0.122 was gezonken bij het slepen van mijnen en de 0.306 was gezonken in de sluisen van Rochefort-sur-Mer. Eind augustus 1945 begaven mijn grootvader, vader en motorist Oscar Huys zich naar St.Nazaire om met de eigendoms-papieren de 0.217 in ontvangst te nemen. Het schip werd ondertussen door de Franse marine ontdaan van zijn bewapening. De hakenkruisvlag werd vervangen door de Franse driekleur. Na voorlegging van de eigendoms-papieren aan de Franse marine mochten ze aan boord stappen. Alles was nog in perfecte staat en kraaknet. Er had trouwens een Duitse krijgsgevangene moeten instaan voor de orde en netheid. De 0.217 werd dan in de duikbootbasis gedokt en het onderwatergedeelte werd gereinigd. In afwachting van het begeleidingschip de 0.285 gevoerd door schipper Arthur Aspeslagh met aan boord de nodige voorraad mazout, verbleef de 0.217 twaalf dagen in St.Nazaire. Beide schepen zetten dan koers naar Les Sables d'Olonnes om de 0.317 terug in ontvangst te nemen. De 0.317 die tot zinken werd gebracht was intussen terug gelicht. Vandaar werd er verder gevaren met de 0.317 op sleeptouw (motor ontbonden) naar La Rochelle om het ont-scheepte materiaal van 1940 (masten, gal-

gen, visplanken, enz.) terug aan boord te nemen. (wordt vervolgd)

GENIET MET AZURIET!

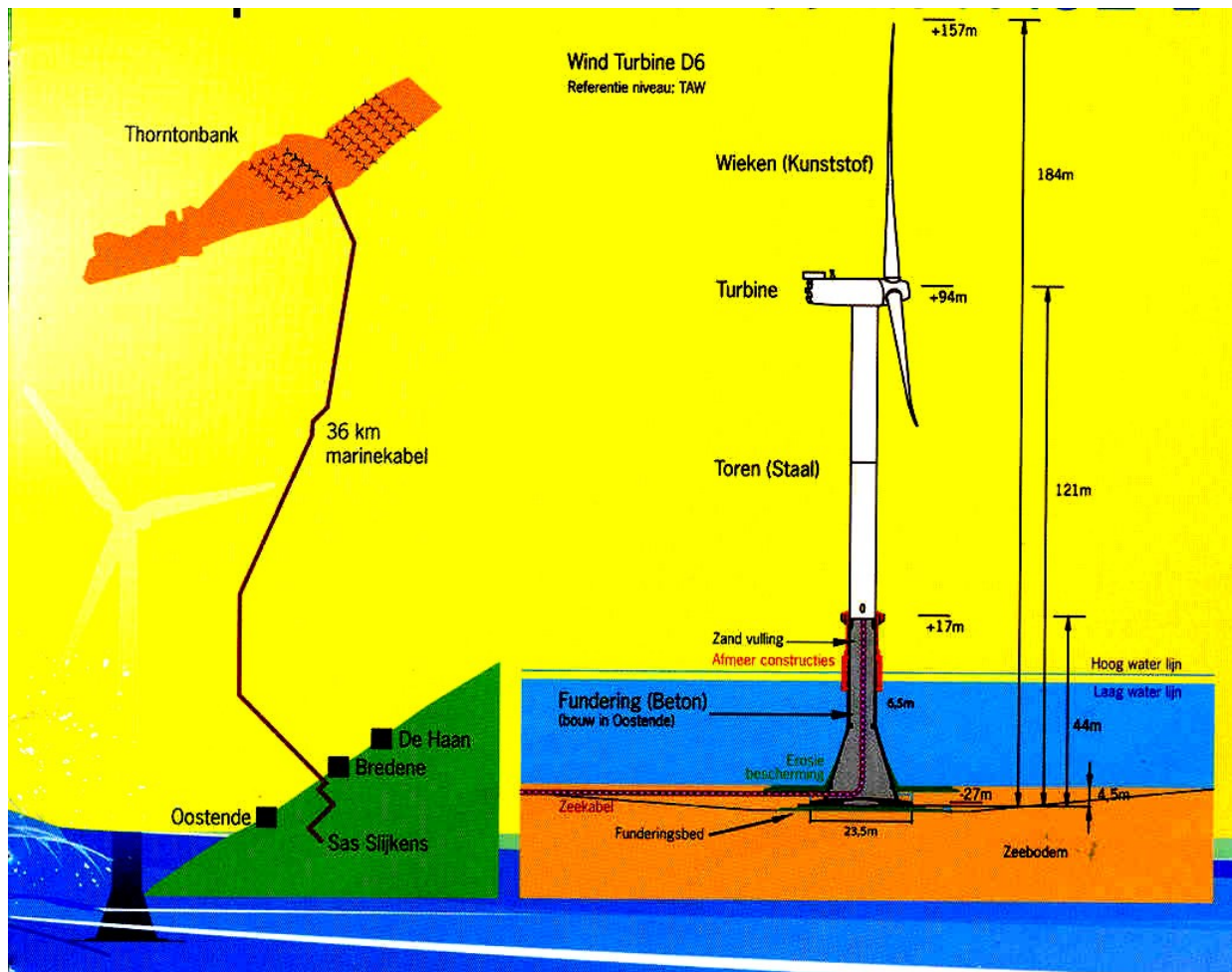
Reisbureau voor alle touroperators,
vlieg-, trein-, bootticketten.

*Waar service en dienstbaarheid
geen ijdel woord is!*

Torhoutsesteenweg 449
Hoek Kastanjelaan
8400 Oostende
Tel. 059 51 49 51

Openingsuren
Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en
vrijdag: 9 tot 12 en 14 tot 18 uur.
Zaterdag: 9.30 tot 12 uur.

300 MegaWatt windmolenpark op de Thorntonbank

Dit is vandaag het grootste windmolenpark op zee in zijn soort, een wereldpremière waarmee België de komende jaren echt in de kijker staat.

Het park produceert voldoende elektriciteit voor de behoeften van 600 000 inwoners.

Het bouwen op grote afstand buiten de kust is enorm weersafhankelijk. De tijdspanne waarin er op volle zee kan worden gewerkt is hierdoor beperkt tot enkele maanden per

jaar.

Het is een project waarin verschillende maritieme disciplines aan bod komen, uitgevoerd met sterk gespecialiseerd materieel en personeel.

Hierbij kan C-Power rekenen op de kennis en ervaring van de DEME Group of Companies (Dredging International, Baggerwerken Decloedt, GeoSea, Tideway, DEC, DBM, Scaldis, e.a.) die ook voor dit project een totaaloplossing biedt.

Verschillende van de DEME bedrijven hebben in het recente verleden meegewerkt aan

de bouw van meerdere windmolens op zee.

De Opdrachtgever

C-Power is een private maatschappij actief als project-ontwikkelaar en tevens opdrachtgever van het windmolenpark op de Thorntonbank. Zijn partners zijn DEME, ECOTECH FINANCE, SOCOFE, NUHMA en EDF Energies Nouvelles.

Bouwen van betonnen funderingen (GBF) (Gravity Based Foundations)

Op de site "Halve Maan" in de haven van Oostende wordt door MBG (bijkantoor van de Aannemingsmaatschappij CFE) onder leiding van Dredging International gebouwd aan geprefabriceerde betonnen funderingen waarop later in volle zee de windmolens gemonteerd zullen worden. Deze GBF's zijn holle betonnen torens volgens een gepatenteerd concept gemaakt in de vorm van een "Erlenmeyer" (laboratoriumkolf). Gezien de offshore toepassing wordt de constructie van deze GBF's onderworpen aan zeer strenge kwaliteitscontroles. Op de beperkte oppervlakte van de site "Halve Maan" worden de GBF's in 6 maanden tijd gebouwd en zullen tegen half april klaar zijn om tijdig naar de Thorntonbank te worden vervoerd.

Baggeren van de funderingsputten op de Thorntonbank.

De bodem van de Thorntonbank bestaat uit een toplaag van los zand met daaronder con-

sistenter materiaal. Om de windmolens op vaste bodem te funderen zal eerst het zand worden weggebaggerd tot in de consistente laag. Het verwijderde zand wordt vlakbij op de zandbank tussengestockeerd om nadien te worden hergebruikt voor het heraanvullen van de funderingsputten.

Dredging International zal deze putten binnen de opgelegde nauwkeurigheid op diepte afwerken.

Plaatsen van de steenslagfundering

Tideway krijgt de opdracht om met haar val-

pijpschip "Seahorse" een steenslagfundering in twee gescheiden lagen aan te brengen op de bodem van de funderingsput. De steen-

slag wordt onder strikt gecontroleerde omstandigheden op de bodem aangebracht. De toplaag moet worden afgewekt met een punctuele nauwkeurigheid van +/- 5 cm ten einde de horizontaliteit van het funderingsbed te verzekeren. Op deze steenslagfundering worden nadien de GBF's gepositioneerd.

Hijsen, vervoeren en plaatsen van de GBF's

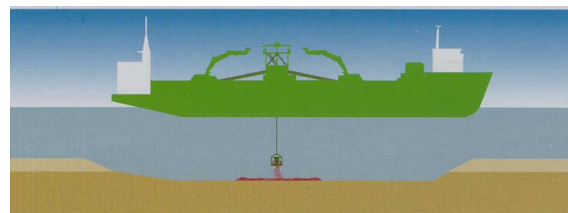

Foto Marc Loy

De GBF's worden één voor één aan land verreden naar de kaai. Daar neemt het kraanschip "Rambiz", met een hijscapaciteit van 3.300 ton, de GBF's op en vervoert ze naar de Thorntonbank. Met behulp van een zeer nauwkeurig plaatsbepalingssysteem worden de GBF's afgezonken op de voorziene locaties. De cyclus

van één operatie duurt bij goede weersomstandigheden ongeveer twee dagen. Dank zij een speciaal ontworpen hijsframe kan de “Rambiz” een GBF zonder schade hijsen, vervoeren en afzinken.

Heraanvullen van de funderingsput

Speciaal voor deze toepassingen werd het multifunctioneel ponton “Thornton 1” door DEME ontworpen en gebouwd. Dit ponton wordt gestuurd en gepositioneerd op DP-DT systeem (Dynamic Positioning — Dynamic Tracking) en is uitgerust met een sproeijsysteem voor het heraanvullen van de put. De sleephopperzuiger “Jade River” baggert het gestockeerde zand op en verpompt het via een drijvende leiding naar de sproeijsysteem.

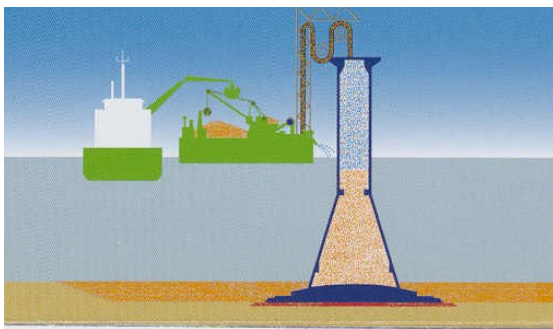
Opvullen (ballasten) van de GBF's

De sleephopperzuiger “Vlaanderen XXI” baggert het gestockeerde zand op en lost het droog met haar overslagkraan op de “Thornton 1”. Op dit ponton wordt het zand opnieuw vermengd met water zodat het hydraulisch kan worden verpompt tot binnen in de GBF.

Hiervoor is de “Thornton 1” met een speciale vultoren uitgerust. Het zand bezinkt en het overtollige water wordt afgepompt.

Aanbrengen van de erosiebescherming

De derde toepassing van de “Thornton” is het gelijkmatig aanbrengen van de erosiebe-

scherming met een valpijpsysteem. De breuksteen wordt aangevoerd door de “Vlaanderen XXI” en wordt in twee gescheiden lagen van verschillende afmetingen accuraat rond de GBF aangebracht.

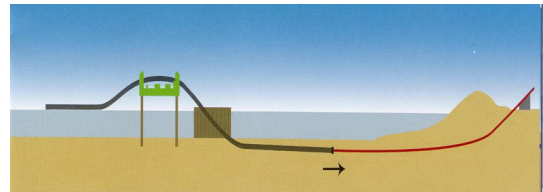
Gestuurde boring door de duinen

In de zomer van 2007 heeft GeoSea met een gestuurde boring vanop het hefeiland “Tijl II” een wachtbuis getrokken onder de

duinen door ter hoogte van Bredene. Aan de zeezijde zal de wachtbuis in een kofferdamstructuur worden vrijgegraven om er de hoogspanningskabel door te trekken.

De 5 MW windmolens van REpower

De windmolens worden in losse delen aangevoerd, deels over het water, deels per vrachtwagen.

Alle delen worden netjes volgens plan aan wal gestockeerd zodat ze in volgorde te manipuleren zijn bij hun respectievelijke belading aan boord van het transportponton. De omvang en het gewicht van de verschillende delen zijn indrukwekkend. De wieken zijn elk 61,5 m lang en de 5 MW gondel weegt 316 ton.

De torens bestaan uit twee stukken van 37,3 m en dan is er nog de rotor waarmee de wieken aan de gondel worden bevestigd. De geassembleerde wieken en de rotor hebben een diameter van 126 m.

Het vervoeren naar de Thorntonbank en het monteren op zee van de windmolens op de GBF's

Dit is werk voor GeoSeas hefeilanden. Het hefeiland “Vagant” wordt gebruikt als transportmiddel.

Alle onderdelen voor één windmolen worden in één transportoperatie vervoerd. De manier waarop de onderdelen op het hefeiland worden geplaatst is uiterst belangrijk voor het evenwicht. Het hefeiland “Buzzard” staat in als stabiel montageplatform. Een speciale kraanconstructie, die doet denken aan een giraf, wordt op het dek gemonteerd om de windmolens te assembleren. Eerst worden de twee torens op de GBF geplaatst. Dan komt het zwaarste stuk, het hijsen van de gondel tot op een hoogte van 120 m boven de zeebodem. Nadien worden de wieken en de rotor op het ponton geassembleerd en vanuit horizontale positie gehesen naar een bijna verticale stand, gedraaid en gepositioneerd zodat ze vastgevoerd kunnen worden op de as van de gon-

del.

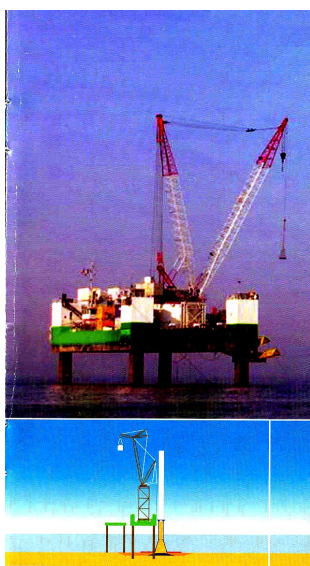
7 dagen op 7 en 24 uur per dag wordt er vervoerd en gemonteerd. Voor het transport en de montage is permanent 60 man aanwezig. Aan boord van de twee hefeilanden is voldoende accommodatie voorzien om iedereen te huisvesten. Ook een kok maakt deel uit van de bemanning.

ploeg achter zich mee, waarbij de ploeg de hoogspanningskabel ingraaft tot een diepte van ca 2 m.

Baggeren van een sleuf door de Vaargeul 1 (vlakbij het Scheur)

Voor het leggen van de hoogspanningskabel wordt door Dredging International met haar gloednieuwe sleephopperzuiger "Breydel" een sleuf uitgebaggerd.

Dit is delicaat werk in één van de drukste vaargeulen ter wereld. Er dient dwars op de vaarrichting gebaggerd te worden. Gezien het intense scheepvaartverkeer zal nauwgezet overleg worden gepleegd met de Dienst Scheepvaartbegeleiding.

150 kV zee kabel leggen en ingraven

Een 150 kV zee kabel brengt de geproduceerde electriciteit van de windturbines onder hoogspanning naar het bestaande netwerk aan land. Deze kabel weegt 81kg per lopende meter. Er wordt van land naar zee gewerkt. Tideway trekt de kabel eerst door de aangelegde wachtbuis onder de duinen. Dan volgt een traject van 38,7 km vanaf de kustlijn naar het windmolenpark. Het leggen en ingraven gebeurt in één beweging. De kabellegger trekt een gigantische zee-

Zo blijft de kabel beschermd tegen schade van onder meer scheepsankers en visnetten. In het kabeltraject worden enkele hindernissen overbrugd. De hoogspanningskabel moet namelijk de PEC (Pan European Cable) telecom lijn kruisen en moet in de gebaggerde sleuf de Vaargeul 1 dwarsen.

De windmolens worden onderling verbonden met een 33kV kabel. Bij de bouw werden de GBF's van uitsparingen en wachtbuizen voorzien om die kabels vanaf de zeebodem tot in de windmolens te trekken.

Kerncijfers

- Windmolenpark

Geïnstalleerd vermogen park: 300MW

Jaarlijkse electriciteitsproductie: 1.000 GWuur

Afstand tussen de windmolens: 500 à 700 mtr

Afstand vanaf de kustlijn: 30 km

Totale investering: +/- 850.000.000 euro

- Windmolens

Capaciteit turbines: 5 MW/turbine

Hoogte van de totale constructie: 184 mtr

Gemiddelde diepte op de Thorntonbank: 16 meter
Diameter wieken: 126 meter
Omwenteling per minuut: 7 à 12 omwentelingen
Omwentelingssnelheid uiteinde wieken: 165 à 285 km/u
Gewicht gondel: 316 ton
Windenergie productie: vanaf 2 t.e.m. 11 Beaufort

- Hoogspanningskabels

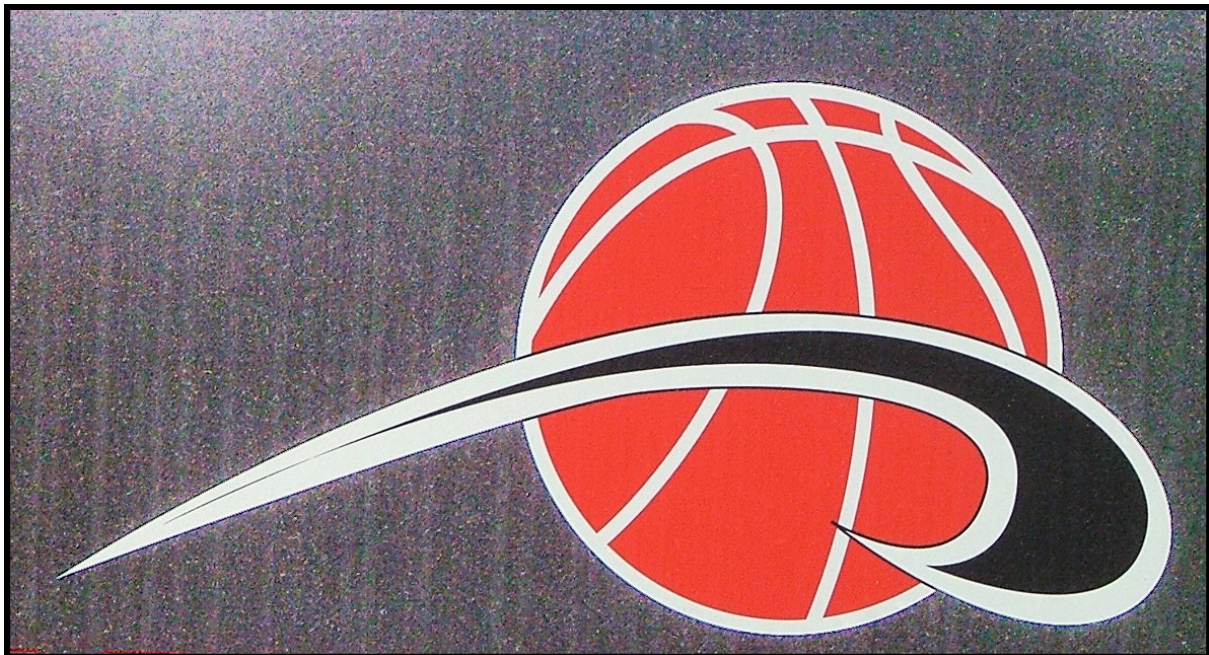
Lengte zeekabel: 38,7 km
Diameter zeekabel: 22 cm
Capaciteit zeekabel: 150kV
Capaciteit kabels tussen de windmolens: 33kV

- Betonconstructie (GBF)

Hoogte GBF: 38,5 à 44 mtr
Diameter basis: 26 mtr
Diameter top: 6,5 mtr
Dikte wanden: 50 cm

Volume zandvulling: 2.082 à 2.213 m³
Diepte GBF in de vaste bodem: +/- 4,5 meter
Bouw GBF: 135 werkdagen
Aantal m³ beton per GBF: 1.085 m³
Aantal ton bewapening per GBF: 217 ton
Totaal gewicht GBF: 2.800 à 3.000 ton
Betondekking: 5 cm

Bron: D.E.M.E nv Zwijndrecht België.

UIT SYMPATHIE

HOTEL OSCAR

Herinneringen aan de “Engelse Tijd” in Oostende, verteld door Diane Makelberge

Opgetekend door Annie Storme

Hotel Oscar, Madridstraat 15
gehuurd vanaf 1936 tot 1962 door Oscar en
Adrienne Adamson-Storme, gekocht in
1962 en open tot 1985 door Roland en
Diane Adamson-Makelberge

In 1936 openden Oscar en Adrienne Adamson-Storme een hotel in de Madridstraat 15. Voordien hielden ze een café open in de Paulusstraat, dat nu nog altijd bestaat. (Tussen de Christinastraat en de Kapellestraat). Doordat Adrienne heel goed en graag kookte, beslisten ze een hotel te openen in het centrum. Hun clientèle in het café bestond toen al voor een groot deel uit Engelsen.

Het huis in de Madridstraat wat ze huurden

was toen geen hotel, maar een groot burgerhuis dat ze verbouwden. Ze hadden één zoon, Roland. Roland koos een passend beroep: kok, geleerd in de kokschool (Koninklijke Paardenstallen). Daar leerde hij Diane kennen. Zij wilde een vriend afhalen, Roland opende de deur en: coup de foudre !

De tafels in het restaurant en de meubels in de kamers werden door Oscar gemaakt. In

de keuken beneden in de kelder stond er een heel grote voorraadkast die ter plaatse was gemaakt en dus onmogelijk te verhuizen, alsook een enorm grote tafel. In de kelder bevond zich de grote keuken, wijnkelder, chauffagekelder (met kolen, later mazout) geïnstalleerd door Verbeke, Madridstraat. Een monte-plats was er niet, alles moest langs de trap naar boven.

Vanaf het begin bood het Hotel Oscar volpension aan. Al de maaltijden werden klaargemaakt door Adrienne met een hulp in de keuken.

8 uur: Tea in bed. Door Oscar en Adrienne ingevoerd, Diane heeft dit dan verder gedaan.

9 uur: English breakfast. Wanneer de gasten de mailboot moesten hebben natuurlijk vroeger.

Op uitstappen kregen ze picknick mee.

13 uur: Lunch: normale Belgische keuken. Maar liefst geen konijn, sommige moesten overgeven wanneer ze beseften dat ze konijn gegeten hadden.

15 uur 30 – 16 uur: Teatime

19 uur: Diner: weer warme keuken.

Waarom waren de Engelsen zo zot van Hotel Oscar? Geen mens weet het, maar ze voelden zich “at home”.

Tijdens de overstroming in 1953 stond de kelder volledig onder water. Toen het water

later weggetrokken was, dachten Oscar en Adrienne dat er beesten aan het plafond zaten, maar het waren de koffiebonen die er tegen plakten.

1962: Diane en Roland nemen het hotel over

In die
den ze
ten, 15
groot
met
1 bad-

tijd had-
45 gas-
kamers
en klein
lavabo,
kamer

en wc's. Roland stond in de keuken. Als hulp had hij Dianes moeder, tante, nonkel ofwel Adrienne. Voordien hadden Roland en Diane jaren dagbladwinkels uitgebaat, eerst in de Vlaanderenstraat, naast de apotheek op de hoek van de Grote Markt. Nadien op de Grote Markt, waar nu de bank is. Van daar naar de Kapellestraat, schuin over de Inno.

Vanaf 1962 werkte Oscar dan als nachtportier in Hotel George V op de hoek van de Vlaanderenstraat en de Galerie (Glazenstraat), heel geliefd bij de Engelsen: daar op de zolder zong er een populaire Engelse of Ierse zangeres, Cheena Scott.

Hotel Oscar bleef open tot de laatste gast in bed was. Roland bleef 's avonds bij de mensen, soms ging hij 's morgens naar bed en tegelijkertijd kwam Diane rond 4 uur 30 naar beneden om de dag te beginnen.

De Engelsen dronken veel en graag. Meestal waren het gezellige, joviale mensen, geen "ambracemakers". Ze gingen graag naar het strand en kwamen ook heel licht gekleed

naar "the continent", je kon ze al van ver herkennen.

Diane had twee kamermeisjes die ook hielpen in het restaurant één van Koekelare en één van Oostende.

v.l.n.r.: Roland, kamermeisje, Diane, Adrienne, kamermeisje, moeder van Diane

Tijdens de dag was Hotel Oscar als normale Brasserie open en ook Oostendenaars kwamen over de vloer. De gasten kregen een sleutel mee, kwamen dikwijls 's morgens met veel lawaai binnen. Soms was het hotel volgeboekt en uit nood, om de mensen te helpen, werd er voorgesteld om in het moederhuis Jongblut (hoek kleine Weststraat/Hertstraat) te overnachten ! Alleen maar overnachten, breakfast in het hotel. Engelsen ware geen lastige klanten, dit hoefde men met Belgen niet te proberen. Oscar was vriend van mijnheer Jongblut en had zelfs de sleutel.

Diane en Roland hadden geen living, hun woonkamer was het restaurant. Tijdens het seizoen werd hun slaapkamer afgestaan en slieden ze op de zolderkamer, volledig ingericht door Oscar.

Ieder jaar in februari gingen Diane en Roland voor een week naar Engeland naar de "Ladies Night". Daar waren de menu's zelfs in het Frans. Zodoende leerden ze

meer en meer mensen kennen, ze werden aan iedereen voorgesteld. Ook namen ze in oktober, november drie weken verlof. Oscar en Adrienne hielden het hotel dan open, zijzelf hadden voordien nooit verlof genomen.

In 1985 werd het hotel gesloten. Lang nadien kwamen nog brieven van mensen die schreven dat ze nooit meer zo'n hotel konden vinden.

Adrienne Storme is 90 jaar geworden, Oscar was 80 jaar toen hij stierf, Roland is op 72-jarige leeftijd gestorven in 1997. Diane is nu 80 jaar, leeft in Westende en voelt zich daar heel goed.

DE TOESTAND VAN DE MADRID- STRAAT IN DE JAREN 50:

We beginnen vanaf de Place Marie-Josée richting Langestraat:

Bandagist - American Pressing, droogkuis (later zij-ingang van Corman) - Winkel Verbeke, loodgieter – tegenover op de hoek: dancing “De Turf” (met een enorm orgel tegen de muur, zodat de aanpalende huizen stonden te trillen bij het bespelen van dit monstrueus instrument) – Postzegelwinkel – Elektricitetswinkel Storme – Souvenirwinkel – Horlogewinkeltje verbonden aan Hotel Oscar, later verbouwd tot kamers

– Hotel Oscar – Fruits d’Or (familie Descamps), begin van de Langestraat.

Aan de overkant richting Place Marie-Josée – kruidenier Absolon – Herenhuis van notaris (naam?) (later hotel Mon Rêve) – Bar As de Pic (eigenaar was een taxichauffeur, later vermoord in de omgeving van Fort Napoleon) – American Pressing (eigenaar Van Hecke, 2 strijksters stonden dagelijks 8 uur in de étalage te strijken) – huis van een koetsier met grote poort (die had paarden achteraan staan alsook een verhuiswagen) – burgerhuis van Dr. Van Maele – burgerhuis – en tenslotte op de hoek het huis van Lannoye.

Toen lag de Madridstraat feitelijk in een normale volkse buurt. De straat was kort, maar daarom niet minder levendig.

Rudi Rega
Kantoordirecteur

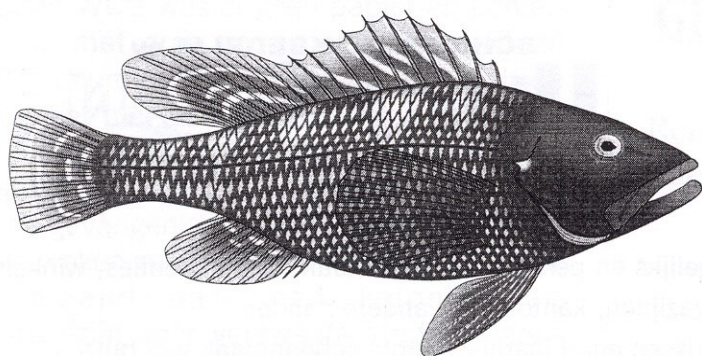
Kantoor Middelkerke: Oudstrijdersplein 15, 8430 Middelkerke
T 059 31 95 40 F 059 31 95 48

Kantoor Westende: Meeuwenlaan 24b, 8434 Westende
T 059 31 95 60 F 059 31 95 68

ZEEVIS GROOT- EN KLEINHANDEL

***Van Haudt Patrick -
Van de Wynckel Christa***

Vismijn 107 - 8400 Oostende
Delphin Depuydtstraat 8 - 8470 Gistel
Tel. Vismijn (059) 32 19 95 - Fax (059) 33 19 95

OPENINGSUREN

Maandag - Dinsdag - Woensdag 8 - 16u

Donderdag: 8 - 13u

Vrijdag: 8 - 16u

Zaterdag: 8 - 13u

Zondag: Sluitingsdag

Op feestdagen open tot de middag

DE HOOFDKERK VAN MARIAKERKE ONZE-LIEVE-VROUW-KONINGIN (SLOT)

Marcel Leeuwerck

In onze vorige bladzijden bewandelden wij het kerkschip door al zijn onderdelen. Toch loont het ter afronding de moeite om nog even de toren te beklimmen en er een bezoekje te brengen aan die typische kerkelijke instrumenten: de klokken.

Reeds eeuwenlang galmen zij vrolijk over steden en dorpen van onze westerse beschaving. Zij zingen de feestdagen in, roepen op tot kerkbezoek, treuren met de nabestaanden van de overledenen, kloppen de uren en vermanen tot een doelmatig gebruik van de arbeidstijden. Zij kleppen brand, slaan alarm en nodigen driemaal daags uit tot het Angelus.

Helaas geraakten hun eterische stemmen gemuilband door de opdringerige moderniteit. Men mag toch op zondagmorgen de slapers niet brutaal wakker beieren, niet-waar?

Moderne tolerantie verbiedt het immers om met bronzen gebonk de zalige snurkers te storen. Zij kropen pas laat in bed, want het discobezoek en de TV-mediocriteit eisen nu eenmaal veel van het menselijke gestel. Komt me daar opeens zo'n klerikale morgenklok de pret en de kater bederven! Het lawaai van het uitgangsleven hoeven de gematigde burgers daarentegen uit naam van diezelfde verdraagzaamheid wél gelaten te dulden.

Klokken verdienen in de loop der tijden al vroeg een persoonlijkheid.

Zo dragen zij allemaal een eigen naam: bijvoorbeeld van de leden van ons koningshuis in de Oostendse beiaard. Daartoe ondergaan de klokken trouwens een rituele doop bij hun wijding en genieten daarbij het patroonschap van een peter en een meter. De plechtige opschriften op hun bronzen massa's staan in die zin ook altijd in de eerste persoon opgesteld.

Alle lezers kennen ongetwijfeld de beruchte klokke "Roeland" van het Gentse Belfort. Zij "luidde storm over Vlaanderen" zoals de dichter rijmde en op straf van boete waren de Gentse poorters verplicht bij haar waarschuwend geluid op de Vrijdagmarkt samen te stromen. Deze eervolle taak ver-

hief Klokke Roeland tot symbool van de stedelijke vrijheden en zij onderging in die glansrol de voorbeeldige vernedering bij de bestraffing van de stad door Keizer Karel in 1540. Zij werd verbannen en daarmee leek Gent gemuilband.

Een soortelijke straf kreeg rond die tijd ook de Russische stad Novgorod opgelegd door de tsaar Iwan de Verschrikkelijke.

Klokke Roeland kreeg evenwel een opvolger: de "Triomfante". Die mooie klok hangt niet meer in het belfort maar troont nu op een ronde arduinen sokkel in het plantsoen ernaast.

Het rondom uitgebeiteld opschrift rijmt hoogdravend;

"'k ben die fiere Triomfante,
Klokke Roelands erfgenaam,
en ik luidde 't allen kante
eens van Gent de trotse faam."

Een andere beroemde klok, de zwaarste ooit gegoten, staat als de "kolokol" te Moskou opgesteld. Zij mist een spie uit de onder-rand waarlangs men binnen kan treden en zo dient zij tot kleine kapel. Meerdere lezers zullen wellicht in hun studie Duitse literatuur geworsteld hebben met het beroemde gedicht: "Das Lied von der Glocke" van de grote Duitse klassieker Friedrich Schiller. Hij gaf het als thema:

"Vivos voro, mortuos plango, fulgura frango". "De levenden roep ik, de doden between ik, bliksems breek ik". Deze laatste toewijzing kon de kritiek van de moderne natuurwetenschap niet doorstaan, maar illustreert te meer het overdadige gelui en gebeier dat vroeger over de bevolking dreunde, zelfs om een onweer te bezweren. Vanaf twee uur 's nachts reeds wekte "Broeder Jacob, slaapt gij nog?", de contemplatieven voor de metten (in Brugge diende dit getamp in 1302 tot signaal voor het gekende bloedbad).

Om 5 uur klingelden allerlei tingeltangels de actieve kloosterlingen naar de vroegmis en daarna stopte het bimbambommen niet meer uit alle torens en dakruiters. Men hoorde heel de voormiddag de dribbels van dure rouwdiensten of van opgedirkte brui-

loftsmissen, waarbij de vet betaalde bruidsschat wijd en zijd uitgebazuind werd.

De reformatie met haar zure Calvinistische levensleer snoeide ook driftig in al deze sonore uitwassen, zodat men in streken met Protestantse tradities zoals in Nederland veel minder klokkengelui hoort. Als mooie uitzondering bleven te Haarlem de “Damiatjes” bewaard, een wisselend klokkenspel waarop de inwoners van deze stad zich bijzonder fier tonen.

Maar deze magere melodietjes blijven flauwe deuntjes in vergelijking met de rijk geschakeerde en harmonieuze klokkezingen uit onze eigen Vlaamse beiaarden. Wij gidsen voelen ons soms getroffen door de fascinatie die onze Duitse en andere gasten uitstralen wanneer over ons Wapenplein of over de stille markt te Veurne de klankenregen losbarst, zelfs al weerklinkt maar het kinderlijke wijsje “Tineke van Heule”. Als gidsen voelen wij ons dan ontroerd en terecht fier.

Onze beiaarden ontwikkelden zich uit de vier klokken rond een zwaardere uurklok. Dat cijfer vier schuilt nog in de Franse naam voor beiaard: “carillon”. Algemeen bekend blijft de Londense “Big Ben” van het Lagerhuis, waarvan het viertonig deuntje echoot in de “Westminsters” in alle kleinburgerlijke salons.

Het strategisch waardevolle brons wekte meermaals de begeerte op van vreemde bezetters. Reeds de Fransen onder Napoleon hebben al veel geplunderd, maar tijdens de 2de Wereldoorlog ontvoerden de Duitsers grondig de meeste klokken uit ons land. Protest vanwege de geestelijkheid baatte niet, de Nazi-propaganda beweerde zelfs dat zij deze opeising als kleine bijdrage moesten ervaren in de strijd tegen het goddeloze communisme. Hun collaborateurs kalkten op de straten: “Beter kerk zonder klok dan klok zonder kerk”. Ongeveer 70 % van het totale klokkengewicht van 4.670 ton verdween zo richting Duitsland en daarvan kwam slechts 19% terug. De meeste carillons bleven evenwel gespaard want de klokjes met de hoge tonen bevatten samen niet veel brons. Trouwens, zij behoorden toch tot de meest prestigieuze exponenten van onze gezamenlijke Groot-Germaanse Cultuur. Door de lezing van opschriften kon men gemakkelijk de kerk terugvinden waaruit de klok ontvreemd was.

Ook vandaag interesseren de dieven zich

nog aan klokken, zoals onlangs bij ons na de sloop van de kerk op het Hazegras.

Klokken worden gegoten uit een metaalleging “de klokspijs” genaamd (wat een mooi woord) van koper met 20 à 23 % tin en dat gebeurde vroeger meestal in een “damkuil” dicht bij de kerk waarvoor zij besteld waren. Beroemde meesters in het gieten behoorden tot het geslacht Hemony dat in de 17de eeuw de techniek tot volmaaktheid bracht, uitsluitend steunend op hun praktijkervaring. Veel van die kennis ging nadien verloren en pas na de oorlog herleefde het ambacht. De Technische Hogeschool van Delft heeft immers bij de repatriëring van de ontvreemde klokken door opmeting en proefnemingen opnieuw veel oude kennis herontdekt.

Iedere klok bezit een eigen stem die afhangt van de verhouding van de trillingsgetallen. Zo kennen de dorpelingen de toonaarden die uit hun vertrouwde toren klinken en onderscheiden ze van die van hun bureu. Daar zijn ze mee opgegroeid en ze vergeten die nooit. Ontroerd blijft in die zin het verhaal van de Duitse oud-soldaat die na vele jaren legerdienst, oorlog en krijgsgevangenschap totaal apathisch terug thuis kwam en met zijn verhard gemoed de blijdschap van familie en bureu om het weerzien niet kon verdragen. Hij doolde rusteloos als een zombie rond tot hij op zondag de oude vertrouwde dorpsklok hoorde luiden en wendend zijn hart uitstortte.

Na al deze theoretische beschouwingen over de klokken in het algemeen keren wij best terug naar Mariakerke en haar hoofdkerk Onze-Lieve-Vrouw-Koningin.

Reeds voor de voltooiing van de bouw in 1958 had de kerkfabriek vier nieuwe klokken besteld en gekregen van de firma Michiels uit Doornik. Op 1 februari 1959 kwam Z.E.H. Deken Butaye ze wijden, bijgestaan door de pastoor E.H. Georges Borre.

De persoonsgegevens van de klokken luidt als volgt:

A: Maria Koningin (de patrones van de kerk)

Peter: Mr Camiel Dehouck, schepen van Openbare Werken en schatbewaarder van de kerkfabriek.

Meter: Mevrouw Bertha Van Coillie-Van Belleghem van het aannemersbedrijf dat de

kerk bouwde.

B. Camillus de Lellis (de patroonheilige van de schepen Dehouck hierboven)

Peter: Mr. Alfons De Vocht, voorzitter van de kerkfabriek.

Meter/ Mevr. Suzanne Van Tieghem de ten Berghe voor de maatschappij SAFCO die de grond geschonken had voor de kerk.

C. Albertus (naar de historische achtergrond van de wijk)

Peter: Dokter Camille Depuydt

Meter: Mevr. Janine Delbaere-Decrop

D. Georgius (naar de pastoor George Borre)

Deze kleine klok hangt nu aan de uitgang van de sacristie.

Met deze opsomming mogen wij onze serie artikelen afsluiten. De kerk bevat veel fraais van voorname kunstenaars en verdient daarom een bezoek. Wellicht kan de gidsenkring daartoe het initiatief nemen en wij willen graag meewerken.

Industriezone 2
Zandvoordeschorredijkstraat, 14
8400 Oostende
T.059 70 71 23
F.059 80 45 79
print@lammaing.com
www.lammaing.com

Uit Sympathie

N.V. FIRE TECHNICS

S.A.

Brandweermaterieel

Ladderwagens

Ziekenwagens

**Steenbakkerijstraat, 1
8450 Bredene**

Tel. 059 / 34 03 40

Fax 059 / 34 03 41

e-mail: info@firetechnics.be